

ПРОЕКТ „ОТНЕМАНЕ НА НЕЗАКОННО ПРИДОБИТО ИМУЩЕСТВО В ЕВРОПА – ПОВИШАВАНЕ НА ПРОЗРАЧНОСТТА, ПОЧТЕНОСТТА, ОТЧЕТНОСТТА И ЕФЕКТИВНОСТТА”

Проектът “Отнемане на незаконно придобито имущество в Европа – повишаване на прозрачността, почтеността, отчетността и ефективността” е 24-месечна инициатива на Асоциация “Прозрачност без граници”, която се осъществява от началото на юни 2013 година с финансовата подкрепа на Програмата за превенция и борба с престъпността на Генерална дирекция Вътрешни работи на Европейската комисия. Той е естествено продължение на дейността на Асоциацията по наблюдението на приемането Закона за отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество и конституирането на Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество.

Проектът се реализира от Асоциация „Прозрачност без граници” – българското представителство на Transparency International, в партньорство с Transparency International Италия и Transparency International Румъния.

Основната цел на проекта е повишаване на прозрачността, почтеността, отчетността и ефективността при процедурите по отнемане на имущество в Европа, чрез прилагане на ефективен граждански контрол върху работата на специализираните органи в тази област (за България – Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество).

Очакван резултат е подобряване на сътрудничеството между органите за отнемане на имущество в Европа и създаването на минимални европейски стандарти за по-ефективно отнемане на имущество на ниво Европейски съюз.

ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ

Проектът стартира със задълбочен анализ на правната рамка, институционалните практики и политики на националните органи по отнемане на имущество в България, Италия и Румъния.

Анализът се осъществява в периода м. септември – м. декември 2013 г. и включва задълбочено проучване на националното, европейско и международно законодателство в тази област, както и на съществуващите практики по прилагането на процедурите по отнемане на имущество. Оценката на ефективността на изследваните модели ще се основава на анализа на специфичните за дадена държава механизми за отнемане на имущество и тяхната резултатност.

Националните доклади имат за цел да анализират законодателната рамка и практиките поприлагането ѝ в съответната държава през призмата на прозрачността, почтеността, отчетността и ефективността. Анализът е предпоставка за изработване на методология и индикатори за гражданското наблюдение на дейността на специализираните институции по отнемане на престъпно имущество в трите държави.

Важно място в анализа е отделено на въпросите за управление и използване на отнетото имущество, което е важна част от цялостния механизъм за превенция и наказване, както и за защита на обществения интерес.

Наблюдението от независими експерти на Transparency International – България върху работата на Комисията за отнемане на имущество и регионалните ѝ структури започва през м. април 2014 г. и ще продължи 10 месеца.

Освен в България, наблюдение върху работата на органите за отнемане на имущество ще бъде проведено в Румъния и Италия от националните представителства на Transparency International, въз основа на същите индикатори за оценка.

Гражданският мониторинг на органите по отнемане на незаконно имущество се провежда с фокус върху степента, в която органите за отнемане на имущество прилагат в работата си принципите на прозрачност, почтеност, отчетност и доколко тяхната работа е ефективна в контекста на пресичане на връзката между необяснимо богатство и корупция и организирана престъпност. Важна част от оценката са конфликтът на интереси и прилагането на етични стандарти в работата на органите по отнемане на имущество с оглед недопускане на корупционни практики, политически натиск и различни форми на зависимост по отношение на членовете на Комисията за отнемане и нейните служители.

Независимото гражданско наблюдение има за цел упражняването на ефективен граждански контрол върху процедурата по отнемане на имущество с оглед установяването на пропуски в законодателството и практиката по прилагането му и изработване на препоръки за преодоляване на съществуващите проблеми.

Особено интересно ще бъде изследването за България, тъй като новият закон въвежда различен механизъм за отнемане на имущество, който се основава на решение на граждански съд и невъзможност на лицето да докаже законния произход на своето имущество, без да е необходима осъдителна присъда за конкретно престъпление.

Това е съществена разлика с отменения Закон за отнемане на имущество (в сила до 18 ноември 2012 г.), когато отнемането на имущество се основава на влязла в сила присъда, при което е необходимо първо да бъде доказано извършването на престъпление и едва тогава да бъде отнето имуществото, придобитото в резултат на това престъпление. Така процедурата е значително по-лека, по-бърза и с по-големи възможности за отнемане на имуществото на конкретно лице и свързани с него лица.

В този случай отнемането следва незаконното имущество, без значение кой е неговият конкретен собственик в момента.

Наблюдението ще осигури ценна информация относно прилагането разпоредбите на новия закон за отнемане на незаконно придобито имущество и ще допринесе за обективна оценка на процедурата по отнемане на незаконно придобито имущество, като инструмент за противодействие на тежката престъпност.

Въз основа на националните доклади и резултатите от гражданското наблюдение в трите държави, е предвидено изготвяне на регионален доклад относно практиките по прилагането на процедурата по отнемане на незаконно имущество в Европа.

Сравнителната оценка ще бъде представена на национално ниво във всяка една от трите държави, участващи в изследването. Наред с това, през м. март 2015 г., е предвидено и съвместно представяне пред Европейската комисия и депутати от Европейския парламент, с акцент върху трите различни европейски модела. Важна част от обсъждането на европейско ниво ще бъдат конкретните изводи от анализите и наблюденията, както и препоръките, насочени към изработването на общи европейски стандарти за по-ефективно сътрудничество. Сравнителният доклад ще съдържа изводи и препоръки за обмен на know how и сближаване на политиките и структурите на органите по отнемане на имущество в държавите-членки, а също може да послужи за основа за установяването на нови модели на органи по отнемане на имущество на ниво Европейски съюз.

Една от основните цели на проекта е насърчаване на гражданското общество да упражнява ефективен контрол върху процесите по прилагането на инструмента „отнемане на имущество“. Чрез своята дейност, партньорите по проекта ще насочат общественото внимание към проблематиката и ще провокират широка дискусия, с оглед повишаване прозрачността, почтеността, отчетността и ефективността в тази област.

В рамките на проекта в трите държави ще бъдат организирани поредица от събития, насочени към повишаването на капацитета на органите по отнемане на имущество, особено по отношение на начините на работа, управлението на човешки ресурси, достъпа до необходимите данни, експертната за оценка на имущество, икономическата ефективност и взаимодействието с други институции, участващи в процедурата по отнемане на имущество.

На обсъждане ще бъдат подложени възможностите за подобряване на координацията и междуинституционалното сътрудничество в рамките на Европейския съюз в контекста на общоевропейските усилия за борба с организираната престъпност и корупцията. Сравнението на трите изследвани модели ще даде възможност за привнасяне на добри практики и know-how в политиките на отделните държави, както и ще допринесе за сближаването на структурите на националните органи по отнемане на имущество на държавите-членки и установяването на минимални общи стандарти на ниво Европейски съюз.

ПРЕДСТОЯЩИ СЪБИТИЯ

Февруари 2014 г. , София, Неапол, Букурещ

Публикация и представяне на анализ на действащата правната рамка и практиките по прилагането ѝ в България, Италия и Румъния

Април 2014 г. , София, Милано, Букурещ

Начало на гражданско наблюдение на органите по отнемане на имущество: Мониторингът ще се проведе едновременно в трите държави-партньори по проекта по обща методология и ще анализира дейността на органите по отнемане на незаконно имущество в продължение на 10 месеца

Октомври 2014 г., София, Милано, Букурещ

Три национални кръгли маси с участието на представители на институциите с компетенции в областта на отнемането на незаконно придобито имущество

Март 2015 г., Брюксел

Публикация и представяне пред Европейската комисия и депутати от Европейския парламент на Регионален доклад относно практиките по прилагането на процедурата по отнемане на незаконно имущество в Европа, представящ три различни европейски модела

Март 2015 г., София, Милано, Букурещ

Публикация на Policy Paper. Документът ще представи основните констатации направени в резултат на проведеното наблюдение, както и ще даде препоръки за преодоляване на установените слабости и сближаване на политиките на органите по отнемане на имущество на ниво Европейски съюз.

Май 2015 г. София

Международна конференция, с участието на водещи европейски експерти в областта на отнемането на незаконно придобито имущество. На конференцията ще бъдат представени резултатите от проекта, както и ще бъдат обсъдени възможностите за усъвършенстването на общоевропейската правна и институционална рамка в тази област.

